

Framst. nr 18/1970.

STORA UTSKOTTETS betänkande nr 30/1969-70 med anledning av Ålands landskapsstyrelsens framställning till Ålands landsting med förslag till landskapslag om landstingsval och kommunalval.

Landstinget, som i ärendet fått mottaga lagutskottets betänkande nr 23/1969-70, har däröver inbegärt stora utskottets utlåtande.

Efter behandling av ärendet har stora utskottet beslutat omfatta det i lagutskottets ovannämnda betänkande framställda förslaget med följande ändringar:

9 §. I 2 mom. har stora utskottet såsom förtydligande infört "i någotdera valet" efter uttrycket "med fog kan förmodas sakna rösträtt" i andra bisatsens slut.

10 §. I 2 mom. enligt lagutskottets förslag har uttrycket "som enligt basförteckningen antecknats sakna hembygdsrätt" på grund av fel-skrivning angivits till "som-----rösträtt", vilket av stora utskottet rättats.

I 5 mom. har det mera vidsträckta uttrycket "polismyndighet" ersatts med "länsman" i enlighet med motsvarande rikslag för undvikande av lagstiftningsbehörighetens eventuella överskridande, varjämte en omstilisering genomförts.

18 §. I 1 mom. början har efter röstberättigad "dennes make, myndiga barn" av stora utskottet uteslutits för undvikande av lagstiftningsbehörighetens eventuella överskridande.

Av enahanda orsak har i 3 mom. slut motsvarande uttryck "make, myndiga barn" uteslutits.

38 §. I 1 mom. början har stora utskottet tillagt "Ordinarie" framför landstingsval och kommunalval såsom förtydligande och framhävande i enlighet med nugällande motsvarande stadgande.

41 §. I konsekvens med den i lagen tillämpade terminologin har i 1 och 3 mom. ordet "röstsedeln" ersatts med "valsedeln".

44 §. I 1 mom. har i sista bisatsen ordet "innan" utbytt mot "förrän", då ordet ansluter sig till nekande sats.

50 §. Enligt 1 mom. får bl.a. person, som på grund av sjukdom är förhindrad att rösta vid valförrättningen numera förtidsrösta med val-längdsutdrag och postens förmedling också i det fall att vederbörande är intagen i sjukhus eller annan vårdinrättning. Då de som vårdas i sjukhus, kommunalhem, ålderdomshem etc. med bistånd av t.ex. social-kurator härefter måste anses ha samma möjlighet att förtidsrösta som andra sjuka eller gamla utan att personligen behöva infinna sig på post-kontor, såsom vid riksdagsval är fallet, har stora utskottet för sin

-2-

del ansett anordnandet av särskild valförrättning inför valkommission för dem obehövligen, varför utskottet från paragrafen uteslutit 2-4 mom. Detta så mycket hellre som vallängdsutdrag ändå alltid är erforderligt. Dessutom borde ^{det} tilltänkta systemet med valförrättning inför valkommission enligt stora utskottets åsikt ytterligare detaljutarbetas i sådan utsträckning, som utskottet på grund av tidsbrist ej anser sig ha haft möjlighet till.

87 §. Stora utskottet har ansett det ändamålsenligt att ersätta det på rikslagen grundade 1 mom. med 85 § 2 mom. nu gällande landskapslag om landstingsval och kommunalval, dock med uteslutande av julannandag och införande av självständighetsdagen och första maj i uppställningen. 2 mom. har bibehållits oförändrat.

Slutligen fäster stora utskottet justeringsutskottets uppmärksamhet vid behovet av lagens språkliga och tekniska översyn, varvid främst i 31 § 2 mom. bisatsen "om vem som befullmäktigas" torde ersättas med "om vem som befullmäktigats" och i samma mom. senare del uttrycket "ombudsman för valmansföreningar" utbytas mot "ombudsman för valmansförening".

Med hänvisning till det ovan anförda får stora utskottet förtydligt samt föreslå

att Landstinget måtte antaga det i landskapsstyrelsens framställning ingående lagförslaget sålydande:

L a n d s k a p s l a g
om landstingsval och kommunalval.

I enlighet med Ålands landstings beslut stadgas:

1 kap.

Allmänna stadganden.

1-3 §§.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

2 kap.

Valmyndigheter.

4-7 §§.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

3 kap.

Vallängder.

8 §.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

-3-

9 §.

(1 mom. likasom i landskapsstyrelsens framställning).

Är omständighet känd, på grund av vilken i basförteckning upptagen person saknar eller med fog kan förmodas sakna rösträtt i någotdera valet, skall anteckning därom göras i förteckningen invid hans namn.

10 §.

(1 mom. likasom i landskapsstyrelsens framställning).

Kommunal centralnämnd skall före den 14 juli under valåret granska de i 9 § nämnda basförteckningarna. I basförteckning må kommunala centralnämnden ytterligare införa endast person, som icke blivit mantalskriven, men som enligt intyg av mantalsskrivningsmyndigheten hade bort vara mantalsskriven i den kommunen och upptagen i basförteckningen, samt person, som enligt basförteckningen antecknats sakna hembygdsrätt, men som enligt intyg av vederbörande myndighet kan påvisa, att han innehar åländsk hembygdsrätt. Invid de personers namn, som icke är röstberättigade, skall orsaken därtill angivas och namnen överstrykas. Den beträffande vilken förlust av rösträtt enligt officiell utredning upphör före första valdagen skall införas i förteckningen såsom röstberättigad.

(3-4 mom. likasom i landskapsstyrelsens framställning).

Kyrklig myndighet, församlingsföreståndare, civilregisterförare, mantalsskrivningsmyndighet, länsman och stadsfiskal, häradshövding och rådstuvurätt är skyldiga att lämna kommunal centralnämnd nödiga uppgifter.

11-14 §§.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

15 §.

(1 mom. likasom i lagutskottets betänkande).

(2-3 mom. likasom i landskapsstyrelsens framställning).

(4 mom. likasom i lagutskottets betänkande).

16-17 §§.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

18 §.

Kommunal centralnämnd skall, då anhållan härom av röstberättigad eller dennes lagligen befullmäktigade ombud framställts senast klockan 16 fredagen före valet, till röstberättigad, för vars vidkommande vallängd vunnit laga kraft, utfärda två ned ordningsnummer och valkuvert försedda utdrag, ett för vardera valet, av vilka framgår, att hans namn finnes upptaget i vallängden. Utdraget skall utgivas utan avgift och åtföljas av valsedlar och ytterkuvert samt såvitt möjligt av slutlig sammanställning av kandidatlistorna för vardera valet.

(2 mom. likasom i landskapsstyrelsens framställning).

Den som önskar erhålla vallängdsutdrag med posten, skall i frankerat brev insända en av honom underskriven anhållan därom till den kommunala centralnämnden och däri tydligt uppgiva sitt fullständiga namn, titel eller yrke, födelsedatum, postadress och mantalsskrivningsort för det år, på vars mantalsskrivning vallängden grundar sig, varvid utöver kommunens namn även gata och gatunummer eller by och lägenhets namn skall uppgivas. Den kommunala centralnämnden skall tillsända röstberättigad begärt utdrag jämte valsedel och ytterkuvert samt sammanställning av kandidatlistorna utan lösen i rekommenderad försändelse eller genom postens förmedling meddela honom, varför begärt utdrag ej kan sändas. Är den röstberättigade utomlands, sändes valhandlingarna under uppgiven adress till hans lagligen befullmäktigade ombud i hemlandet.

(4-6 mom. likasom i landskapsstyrelsens framställning).

4 kap.

Valmansföreningar och valförbund.

19 §.

(1 mom. likasom i lagutskottets betänkande).

(2-5 mom. likasom i landskapsstyrelsens framställning).

20 §.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

21 §.

(1 mom. likasom i landskapsstyrelsens framställning).

(2 mom. likasom i lagutskottets betänkande).

(3 mom. likasom i landskapsstyrelsens framställning).

22 §.

(Likasom i lagutskottets betänkande).

23 §.

(1 mom. likasom i lagutskottets betänkande).

(2 mom. likasom i landskapsstyrelsens framställning),

24-30 §§.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

5 kap.

Centralnämnds förberedande åtgärder.

31 §.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

32 §.

(1 mom. likasom i landskapsstyrelsens framställning).

(2 mom. likasom i lagutskottets betänkande).

(3 mom. likasom i landskapsstyrelsens framställning).

33-34 §§.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

35 §.

(1 mom. likasom i landskapsstyrelsens framställning).

(2 mom. likasom i lagutskottets betänkande).

(3-7 mom. likasom i landskapsstyrelsens framställning).

36-37 §§.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

6 kap.

Valförrättning.

38 §.

Ordinarie landstingsval och kommunalval förrättas samtidigt inom varje röstningsområde den tredje söndagen i oktober månad och följande måndag. (valförrättning).

(2 mom. likasom i lagutskottets betänkande).

(3 mom. likasom i landskapsstyrelsens framställning).

39 §.

(1 mom. likasom i lagutskottets betänkande).

(2 mom. likasom i landskapsstyrelsens framställning).

40 §.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

41 §.

På varje röstningsställe skall finnas tillstädes ett av valnämnden antaget särskilt valbiträde med armbindel, som på begäran av röstande bistår denne att göra anteckningen på valsedeln.

(2 mom. likasom i landskapsstyrelsens framställning).

Blind röstande må vid införandet av anteckningen på valsedeln anlita av honom utsedd person.

(4 mom. likasom i landskapsstyrelsens framställning).

42-43 §§.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

44 §.

Röstberättigad utövar sin rösträtt i det röstningsområde, i vars vallängd han är upptagen. Röstberättigad, som önskar utöva sin rösträtt, skall anmäla sig hos valnämnden för att erhålla valsedel. Valnämnden skall tillse, att röstande icke utfår valsedeln, förrän det fastslagits, att han är antecknad i vallängden såsom röstberättigad.

(2-3 mom. likasom i landskapsstyrelsens framställning).

45-49 §§.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

-6-

7 kap.

Förtidsröstning.

50 §.

(1 mom. likasom i landskapsstyrelsens framställning).

51-55 §§.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

8 kap.

Rösträkning.

56-57 §§.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

58 §.

(1 mom. likasom i lagutskottets betänkande).

(2-3 mom. likasom i landskapsstyrelsens framställning).

59-61 §§.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

9 kap.

Fastställande av valets utgång och utfärdande av fullmakt.

62-73 §§.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

10 kap.

Besvär över landstingsval.

74 §.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

11 kap.

Besvär över kommunalval.

75 §.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning)

12 kap.

Nytt kommunalval.

76 §.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

13 kap.

Kommunalt fyllnadsval.

77 §.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

14 kap.

Nyval efter upplösning av landstillet.

78-82 §§.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

15 kap.

Särskilda stadganden.

-7-

83 §.

(1-2 mom. likasom i landskapsstyrelsens framställning).

84-86 §§.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

87 §.

Infaller valdag enligt 78 § på jul-, nyårs-, påsk- eller pingstdagen, självständighetsdagen eller första maj, skall första helgfria dag därefter vara första valdag.

(2 mom. likasom i landskapsstyrelsens framställning).

88 §.

(Likasom i landskapsstyrelsens framställning).

Mar. ehann, den 28 augusti 1970.

På stora utskottets vägnar:

Albin Johansson
ordförande

./ . Erik Rask
sekreterare.

Närvarande i utskottet: ordföranden Albin Johansson, viceordföranden Alarik Häggblom, ledamöterna Gustav Adolf Boman, Olof M. Jansson, Sven Friberg, Börje Hagström, Erik Lundqvist, Carl Karlsson och Elmer Jansson samt ersättaren Peder Söderström.